

ОБЛІК КРИПТОВАЛЮТИ В РОЗРАХУНКАХ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПОРІВНЯНО З РЕАЛЬНИМИ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ

©2020 ТАРАСОВА Т. О., МАКУРІН А. А.

УДК 657
JEL: D24; M41; O24

Тарасова Т. О., Макурін А. А. Облік криптовалют в розрахунках на підприємстві порівняно з реальними грошовими коштами

Мета статті полягає у визначенні процесу розрахунку криптовалютами між підприємствами та його облікове відображення. Під час проведеного дослідження було встановлено, що всі учасники, які використовують криптовалюту, розподіляють ризики між собою. Через невизнання криптовалюти платіжним засобом НБУ як регулятор повністю склав свої повноваження в цьому аспекті. Розглянуто та перераховано сильні та слабкі сторони використання цифрових активів; охарактеризовано основні ризики. Запропоновано для обліку будь-яких криптоактивів використовувати синтетичний рахунок другого порядку 128 «Цифрові активи», у розрізі якого відкривати аналітичні рахунки для обліку конкретних криптовалют. Наприклад, 128.1 використовувати для обліку криптовалюти біткойн-кеш; 128.2 – для обліку криптовалюти біткойн; 128.3 – для обліку криптовалюти ефір (Ether) та інші. Крім цього, для обліку криптовалют, які зберігаються на криптогаманцях, наприклад Coinomi, пропонується використовувати синтетичний рахунок другого порядку 336 «Цифровий гаманець». Розглянуто відображення в обліку розрахунків за товари криптовалютою. Встановлено, що сучасна «наука про облік» дозволяє ідентифікувати та вносити певні правки в існуючий план рахунків для облікового відображення певних об'єктів, наприклад таких, як цифрові гроші, криптовалюти. Тому інформаційна функція бухгалтерського обліку дозволяє вести суцільне, безперервне і взаємопов'язане відображення господарської діяльності. Результати дослідження показали, що не варто нехтувати таким цифровим активом, як криптовалюта. Її можна зберігати на цифрових гаманцях і розраховуватися в мережі Інтернет за товари, роботи чи послуги.

Ключові слова: облік криптовалюти, цифрові активи, цифровий гаманець.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-8-190-195>

Табл.: 5. **Бібл.:** 10.

Тарасова Тетяна Олександрівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, аналізу і страхування, Харківський державний університет харчування та торгівлі (вул. Клочківська, 333, Харків, 61051, Україна)

E-mail: paluhtatiana@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8129-7277>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/V-8995-2017>

Макурін Андрій Андрійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (просп. Дмитрия Яворницького, 19, Дніпро, 49005, Україна), докторант кафедри фінансів, аналізу і страхування, Харківського державного університету харчування та торгівлі (вул. Клочківська, 333, Харків, 61051, Україна)

E-mail: makurin.a.a@nmu.one

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8093-736X>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/Y-3108-2018>

Scopus Author ID: 57130940100

UDC 657
JEL: D24; M41; O24

Tarasova T. O., Makurin A. A. Account of Cryptocurrency in Settlements of Enterprise as Compared to Real Monetary Means

The article is aimed at defining the process of settlements in cryptocurrencies between enterprises and its accounting display. During the research, it was found that all participants using cryptocurrencies distribute risks among themselves. Due to the non-recognition of the cryptocurrency as payment means, the NBU as a regulator has fully abnegated its powers as to this issue. The strengths and weaknesses of the use of digital assets are considered and listed; the main risks are characterized. It is proposed to use a synthetic account of the second order of 128 «Digital Assets» for account of any crypto assets, in the context of which it is possible to open analytical accounts appropriate for account of specific cryptocurrencies. For example, one may use of 128.1 to account the cryptocurrency bitcoin cache; 128.2 – to account the bitcoin cryptocurrency; 128.3 – to account the ether cryptocurrency etc. In addition, to account for cryptocurrencies stored on crypto-wallets, such as Coinomi, it is proposed to use a synthetic account of the second order of 336 «Digital wallet». The reflection in the accounts of payments with cryptocurrency for goods is considered. It is determined that modern «accounting science» allows identifying and making certain corrections to the existing account plan for the accounting display of certain objects, such as digital money, cryptocurrencies. Therefore, the information function of accountancy allows to conduct a continuous, uninterrupted and inter-relational reflection of economic activity. The results of the research show that it is not necessary to neglect such a digital asset as cryptocurrency. It can be stored on digital wallets and used as payment means on the Internet for the proposed goods, works or services.

Keywords: accounting of cryptocurrency, digital assets, digital wallet.

Tabl.: 5. **Bibl.:** 10.

Tarasova Tetiana O. – D. Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of Finance, Analysis and Insurance, Kharkiv State University of Food Technology and Trade (333 Klochkivka Str., Kharkiv, 61051, Ukraine)

E-mail: paluhtatiana@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8129-7277>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/V-8995-2017>

Makurin Andrii A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Audit, National Technical University "Dnipropolytechnic" (19 Dmytra Yavornytskoho Ave., Dnipro, 49005, Ukraine), Candidate on Doctor Degree of the Department of Finance, Analysis and Insurance, Kharkiv State University of Food Technology and Trade (333 Klochkivka Str., Kharkiv, 61051, Ukraine)

E-mail: makurin.a.a@nmu.one

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8093-736X>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/Y-3108-2018>

Scopus Author ID: 57130940100

Використання криптовалюти в розрахунках на підприємствах є вигідним, оскільки володіння значним капіталом у різних країнах світу, який не прив'язано до місцевої валюти, зумовлює зацікавленість ринком цифрових грошей. Розвиток інфраструктури безготівкових платежів приводить до принципів змін механізму грошової емісії. Фінансовий «істеблішмент» поступово офіційно визнає криптовалюту.

Найбільші інвестиційні банки («Goldman Sachs», «Merrill Lynch», «Bank of America») випускають огляди перспектив різних криптовалют, що свідчить про практичне їх «вписання» у традиційну фінансову індустрію. Шість великих міжнародних банків («Barclays», «Credit Suisse», «Canadian Imperial Bank of Commerce», «HSBC», «MUFG» і «State Street») організували проект щодо створення нової криптовалюти – «монети для розрахунків» (*utility settlement coin – USC*). Після приєднання до проекту «Deutsche Bank», «Banco Santander», «BNY Mellon» і «NEX» він перейшов на новий рівень, що передбачає обговорення цієї ідеї з центробанками різних країн світу, а також доопрацювання системи захисту конфіденційності даних і захисту від хакерських кібератак [1].

За відкритими даними однієї з бірж, існують великі компанії в різних країнах світу, які приймають за реалізовані товари, роботи чи послуги цифрову валюту (табл. 1).

Таблиця 1

Великі компанії які приймають цифрові валюти

Назва компанії	Сфера діяльності	Країна
Dell	Комп'ютерна техніка	США
Amazon	Торгівля	США
Ebay	Торгівля	США
RE / MAX	Нерухомість	Велика Британія
Victoria's Secret	Одяг	США
Tesla	Авто	США
Subway	Харчування	США
Etsy	Торгівля товарами	США
Target	Керівництво мережею магазинів	США
USAA	Банк	США
WebMoney, «Яндекс Гроші»	Платіжна система	Росія
Solaris Digital Assets	Компанія з управління активами	Німеччина

Джерело: складено на основі [2].

Незважаючи на відсутність урегулювання питань вітчизняного законодавства щодо використання криптовалюти, і в нашій країні існують компанії, які приймають цифрову валюту як один із засобів опла-

ти. Існує мережа обмінників, які дозволяють обміняти будь-яку валюту на криптовалюту. Загалом питома більшість компаній України, які приймають криптовалюту, – це Інтернет-магазини.

При використанні криптовалюти підвищується оперативність оплати. Але з точки зору не тільки бухгалтерського, а й податкового обліку є певні прогалини законодавства. Так, якщо ви офіційно оформили ФОП, то маєте право реалізовувати товари, роботу чи послуги в реальному та віртуальному середовищі. Але як визнати отриману криптовалюту біткойн у розмірі 0,005 BTC (58 доларів США, чи 1 624 гривні станом на 06.08.2020 р.) доходом у ФОП – поки що не зрозуміло. Наприклад, фізична особа взагалі нічого не відкривала (ФОП) та офіційно є безробітною особою – отримує певні кошти від держави та реалізує товари ручної роботи в мережі Інтернет, при цьому одержує дохід, який не оподатковується. Ні державна фіскальна служба, ні правоохоронні органи (кіберполіція) на цей час не можуть щось вдіяти попри відсутність нормативного регулювання. Крім того, щоб сплачувати податки з операцій, в яких присутні цифрові гроші, необхідно їх визнати платіжним засобом з метою подальшого оподаткування таких операцій.

До того ж, в Україні створено всі умови для безперешкодної купівлі-продажу біткойнів та інвестування в них. Таку можливість надають банки через систему Інтернет-банкінгу та біржі, які торгують парою «гривня – біткойн» (KUNA, EXMO.COM, BTC TRADE UA) [3].

Важкий внесок у розвиток теоретичної складової запровадження, розвитку та обліку криптовалюти зробили вітчизняні та зарубіжні вчені: Е. Андроулакі, І. Гусева, С. Дробязко, С. Капкун, О. Караме, Н. Королюк, М. Корягін, В. Костюченко, С. Легенчук, О. Новак, Т. Петрова, О. Петрук, Р. Прайс, М. Роечлін, Л. Соколенко, Л. Фрідкін, Т. Яцик та ін. Враховуючи наявність великої кількості наукових праць, потрібно визнати актуальність означеної тематики. Але невирішеним питанням залишається відображення в обліку операцій, у розрахунку яких використовують криптовалюту. Не зрозуміло, чим визнавати її та як обліковувати, а також як варто приймати рішення стосовно використання криптовалюти замість реальних грошових коштів.

Мета статті полягає у визначенні процесу розрахунку криптовалютами між підприємствами та його облікове відображення.

Кількість людей у світі, які використовують криптовалюту або зберігають у ній свої заощадження, за неофіційними даними становить від 2,9 до 5,8 мільйонів осіб [4].

Усі ризики з використанням для розрахунків криптовалют несе учасник таких розрахунків, натомість Національний банк України як регулятор не відповідає за можливі ризики та втрати, пов'язані із

використанням біткойнів, а лише рекомендує користуватися послугами тільки тих платіжних систем, які внесені до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури [5]. Широка громадськість ще і досі мало знає про криптовалюту, у тому числі Біткойн, хоча сьогодні Україна входить у топ-5 країн світу за кількістю користувачів різними Біткойн-гаманцями. Справа в тому, що біткойни дуже популярні серед українських ІТ-фахівців, які дуже активно інвестують реальні гроші у віртуальну валюту [6].

Потрібно також зазначити, що позиціонування криптовалюти на міжнародному ринку платежів залежить від того, який підхід у регулюванні операцій з цією валютою обирають національні уряди. Цілком очевидним є факт необхідності використання ліквідного потенціалу криптовалюти для розвитку національних економік. Більшість розвинутих країн адаптують своє законодавство для регулювання віртуальної валюти, що дозволить поетапно пристосувати інновації фінансового ринку – криптовалюту – до сучасних реалій. Якщо вже прийшов час набуття функціонального, прозорого, дешевого, загальнодоступного, об'єднуючого весь світ грошово-кредитного інструменту, то держава повинна докласти максимум зусиль для правового осмислення та технічного забезпечення діяльності цього інструменту фінансового ринку із здобуттям максимальної вигоди та користі [7]. У табл. 2 наведено перелік українських компаній, які приймають розрахунки у Біткойн.

Таблиця 2

Українські компанії, які приймають Біткойн

№ з/п	Назва компанії
1	Продуктовий магазин «Натуральні продукти», м. Київ
2	В Інтернет-магазині SendFlowers представлений широкий вибір способів розрахунку, у тому числі є можливість купити квіти за біткойни
3	Агенство нерухомості Gek, м. Одеса
4	ІТ-компанія Silența Tech, м. Київ
5	Інтернет-магазин акумуляторів 12v.ua, м. Київ

Джерело: Складено на основі [8].

Сучасний стан ринку цифрових активів дозволяє здійснити аналіз слабких і сильних сторін, виділити основні можливості та визначити існуючі ризики.

До *сильних сторін* цифрових активів можна віднести:

- ✦ обмежену кількість доступних монет до видобутку та процес халвінгу, що запобігає інфляції. Більшість криптовалют для того, щоб бути життєздатними, мають кількісне обмеження;

- ✦ комісійна винагорода майнерам за підтвердження інформації у блоках під час здійснення транзакції в мережі Блокчейн має три варіанти пріоритету – низький, середній і високий, які відрізняються між собою часовими витратами підтвердження та комісійною винагородою. Крім того, існує варіант «користувача», який може обрати мінімальну кількість сатош (розмір податку за байт транзакційних даних), але час на підтвердження значно збільшується;
- ✦ доступ до такого активу мають особи незалежно від їх статусу та рейтингу. Тобто, криптовалюта займає позицію попередника технології, яка трансформує фінансові системи.

До *слабких сторін* цифрових активів можна віднести:

- ✦ сумнівну репутацію криптовалют і неоднозначне ставлення до неї в різних країнах світу;
- ✦ певну вразливість до хакерських атак;
- ✦ хоча існує анонімність, але якщо вдалося визначити власника гаманця, то можна визначити і частково транзакцію та адреси інших криптогаманців, які з ним пов'язані.

Основними можливостями при використанні криптовалюти є незалежність від централізації; швидкі транскордонні операції; зберігання заощаджень.

Основні ризики при використанні цифрових активів:

- ✦ ризики безпеки. У міру коливання курсу цифрових активів існували ті, хто використовував передові технології для компрометації управління криптовалютою. Від платформ для обміну, які були зламані, до крадіжки окремих гаманців інциденти стали досить численними. На жаль, це один із недоліків будь-якої цифрової системи. І користувачам, і компаніям необхідно впровадити ефективні заходи безпеки;
- ✦ низька масштабованість. Хоча технологія постійно розвивається, блокчейн в даний час не може обробляти велику кількість транзакцій. Нові проекти, такі як Lightning Network, які дозволяють обробляти великі платежі, тільки стартують. Розробникам необхідно присвятити багато часу і зусиль, щоб виправити цю ситуацію;
- ✦ незрозумілий правовий статус. Для крипторинку в цілому є загрози з боку регулюючих органів, подібно до того, як Інтернет піддається цензурі в деяких частинах світу. Криптовалюта стикається з тиском регулювання, коли загрожує місцевим валютам і урядам. Наприклад, Китай намагався обмежити обіг криптовалюти з обмеженим успіхом. Це не означає, що їх можна зупинити або контролювати, але це може перешкодити стосункам з традиційними банківськими системами.

Як раніше зазначалося, компанії, які приймають крипто валюти, по-своєму відображають їх в обліку, все залежить від професійного судження головного бухгалтера. Тому пропонуємо розглянути основні фрагменти ведення обліку на підприємстві, яке отримало криптовалюту та яке розраховалося за товари, роботи та послуги криптовалютою. Проаналізуємо варіанти розрахунку цифровими коштами через власний криптогаманець, застосовуючи систему платежів WebMoney.

Пропонується для обліку будь-яких криптоактивів використовувати синтетичний рахунок другого порядку 128 «Цифрові активи», у розрізі якого відкривати аналітичні рахунки для обліку конкретних криптовалют. Наприклад, 128.1 використовувати для обліку криптовалюти біткойн-кеш; 128.2 – криптовалюти біткойн; 128.3 – криптовалюти ефір (ETH) та інші.

Отже, підприємство А розраховується за придбані товари криптовалютою, яку обліковує на рахунку 128 «Цифрові активи». Підприємство Б обліковує отриману криптовалюту на рахунку 128 «Цифрові активи». Криптовалюту (форк біткойна) біткойн-кеш обліковують на синтетичному рахунку другого порядку 128 з відкритим аналітичним рахунком 128.1 «Криптовалюта біткойн-кеш». Розглянемо в обліку дві події, такі як передоплата та надходження товару на обох підприємствах. Варто також зазначити, що обидва підприємства використовують рахунок 128.1 для обліку криптовалюти біткойн-кеш.

Виходячи з того, що для обліку цифрових активів (криптовалют) будемо застосовувати рахунок 128 «Цифрові активи», а будь-які криптовалюти зберігаються на певних носіях, пропонується для обліку криптовалют, які зберігаються на криптогаманцях, наприклад Coinomi, використовувати синтетичний рахунок другого порядку 336 «Цифровий гаманець».

Розглянемо таку ситуацію в обліку більш детально в табл. 3.

Проаналізувавши вищенаведене, можемо стверджувати, що сучасна наука про облік дозволяє ідентифікувати та вносити певні правки в існуючий план рахунків для облікового відображення певних об'єктів, наприклад таких, як цифрові гроші, криптовалюти. Тому інформаційна функція бухгалтерського обліку дозволяє вести суцільне, безперервне та взаємопов'язане відображення господарської діяльності.

У системі цифрових гаманців фізична чи юридична особа отримує право доступу до гаманця через спеціальний код, який зашифровано у 22 слова по п'ять букв. Втрата цього коду означає назавжди втрату гаманця та криптовалют на ньому. Крім того, під час здійснення будь-яких операцій з переказу криптовалют необхідно ввести код безпеки, який складається не менше як з восьми символів. При переказі криптовалют необхідно декілька раз перевірити адресу отримувача, оскільки повернути кошти, які були надіслані на помилкову адресу, неможливо.

Таблиця 3

Відображено в обліку розрахунок за товари криптовалютою

№ з/п	Зміст	Дебет	Кредит	Сума
Підприємство А				
Перша подія – передоплата				
1	Перераховано – передоплату постачальнику – відображено податковий кредит (0,3404 – 105 дол. США 10.08.2020 р.)	371 644	128.1 631	0,3404 ВСН 0,0567 ВСН
Друга подія – надходження товару				
1	Оприбутковано товар на склад	282	631	0,2837 ВСН
2	Відображено податковий кредит з розрахунками ПДВ	641	644	0,0567 ВСН
3	Закриття розрахунків за поставки	631	371	0,3404
Підприємство Б				
Перша подія – отримано аванс				
1	Отримано аванс від покупця	128.1	681	0,3404 ВСН
2	Податкове зобов'язання з ПДВ	643	641	0,0680 ВСН
Друга подія – відвантаження товару				
1	Відвантажено продукцію покупцю	361	701	0,2837 ВСН
2	Відображено податкове зобов'язання	701	641	0,0567 ВСН
3	Отримано оплату за відвантаженою продукцію	128.1	361	0,3404 ВСН

Джерело: узагальнено авторами.

У цьому гаманці можна зберігати як монети (криптовалюти), так і токени. Токени можуть являти собою все що завгодно, починаючи з фізичних об'єктів (таких як золото) до валюти, яка використовується під час оплати транзакційної комісії. Наприклад, якщо придбати USDT «цифровий долар» (його співвідношення 1 : 1 до реального долара), то при переказі його з однієї адреси гаманця на іншу адресу гаманця необхідно сплатити комісію за транзакцію, але сплачувати необхідно Ethereum (ефіром). Податок на транзакцію незначний – 50 центів, або 0,0012 ETH.

Поповнювати такий гаманець можна миттєво через термінали, які вже з'являються у великих містах України (Дніпро, Одеса, Харків, Київ), або за допомогою Інтернет-банкінгу, наприклад «Приват24». Операція з поповнення або виведення певної монети на картку ПриватБанку здійснюється через електронний обмінник. Спочатку надсилаємо криптовалюту на певну адресу, чекаємо підтвердження системи блокчейн та отримуємо гроші на картку в тій чи іншій валюті (гривня, євро, долар). Сплачуємо комісію за транзакцію у мережі Блокчейн, а потім сплачуємо комісію банку за поповнення своєї дебетової картки.

У табл. 4 наведено основні господарські операції з поповнення цифрового гаманця з використанням синтетичного рахунку 336.

Проаналізувавши вищезазначене, можна дійти висновку, що на рахунку 336 можна обліковувати цифровий гаманець фізичних та юридичних осіб з відкритими позиціями по криптовалютах і токенах.

Під час своєї діяльності ні фізичні, ні юридичні особи не мають можливості використовувати електронний гаманець WebMoney для розрахунків. По-перше, згідно зі змінами до Податкового кодексу

України з 1 січня 2012 р. платникам єдиного податку заборонено використовувати будь-які платіжні системи для розрахунку електронними грошовими одиницями. А починаючи з 2018 р., згідно з Наказом Президента України № 128, електронна платіжна система WebMoney знаходиться під певними санкціями. Санкції передбачають блокування активів (тимчасове обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним майном), обмеження торгових операцій, запобігання виведення капіталів за межі України, призупинення виконання економічних і фінансових зобов'язань, анулювання або призупинення ліцензій та інших дозволів, отримання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності [9].

У бухгалтерському обліку операції з використанням електронних грошей у мережі WebMoney відображалися за такими операціями на рахунках обліку, які наведено в табл. 5.

Принцип роботи системи досить простий і зрозумілий. Кожен учасник мережі має свій особовий рахунок, що називається WMID, і може відкрити скільки завгодно гаманців, на яких можуть обліковуватися різні іноземні валюти, дорогоцінні метали та, починаючи з 2018 р., 8 популярних криптовалют.

Відповідно до санкцій Інтернет-провайдерам заборонено надавати послуги з доступу користувачів мережі Інтернет до цього ресурсу. Але завдяки сучасним технологіям, які дозволяють одночасно відкривати декілька мережевих підключень (тобто, за допомогою криптографії), формується віртуальний доступ. Особа фізично знаходиться в Україні, але через налаштування VPN та особливості IP-адреси персонального комп'ютера у віртуальній мережі особа знаходиться в Індії, США, Туреччині, Румунії або майже в будь-якому куточку світу. Вихо-

Таблиця 4

Відображення в обліку поповнення цифрового гаманця

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Поповнення цифрового гаманця	336	311	2800
2	Комісія за поповнення	92	334	10
3	Оплата товарів за допомогою гаманця здійснюється підзвітною особою	372	336	1800
4	До первісної вартості товару, придбаного за допомогою цифрового гаманця, включено вартість без ПДВ	281	372	1440
5	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	372	360
6	Якщо здійснені підзвітною особою витрати не затверджені, вона самостійно поповнює гаманець	336	372	1800
7	Оплата комісії за використання цифрової валюти	92	336	10
8	Погашення цифрових грошей (криптовалют) шляхом перерахування залишку на поточний рахунок	311	336	1000

Джерело: узагальнено авторами.

Операції в обліку в системі електронних грошей

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Обслуговуючий банк зняв кошти з рахунку для купівлі WNU (електронна гривня)	333	311	8240
2	Відображено комісію банку в розмірі 2%	92	333	160
3	Відображено комісії мережі WebMoney в розмірі 1%	92	333	80
4	Зараховано електронну гривню на гаманець	377	333	8000

Джерело: узагальнено на основі [10].

дячи з цього ніякі обмеження не вплинули на доступ до активів. Заходи кіберполіції на даний час частково відстежують такий доступ, але вітчизняне законодавство станом на 2018 р. ніякої відповідальності за порушення Наказу Президента України та здійснення доступу до заборонених ресурсів не вводило.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження показали, що не варто нехтувати таким цифровим активом, як криптовалюта. Її можна зберігати на цифрових гаманцях та розраховуватися в мережі Інтернет за товари, роботи чи послуги. Для ведення обліку криптовалюти запропоновано використовувати рахунок 128 «Цифрові активи». Також пропонується для обліку криптовалют, які зберігаються на криптогаманцях (наприклад, Coinomi), використовувати синтетичний рахунок другого порядку 336 «Цифровий гаманець». З метою здійснення операцій з оподаткування, де використовується криптовалюта, необхідно визнати криптовалюту платіжним засобом, але це потребує подальших досліджень. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Qassim A. Cryptocurrency: Global Accounting Leaders Seek Guidance. Bloomberg BNA. 2020. URL: <https://www.bna.com/cryptocurrency-global-accounting-n57982091448>
2. Желюк Т., Бречко О. Використання криптовалют на ринку платежів: нові можливості для національних економік. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2016. № 3. С. 50–60. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/14881/1/Желюк%20Т.pdf>
3. Корягін М. В., Ліва В. Р. Електронні гроші: особливості використання та бухгалтерський облік. *Вісник Національного лісотехнічного університету України*. 2012. Вип. 22.5. С. 241–246.
4. Куліш Р., Слободенюк О. Як вести облік біткойнів у бухгалтерії: приклад реального бізнесу // *Бухгалтер* 911. 05.11.2018. URL: <https://buhgalter911.com/uk/news/news-1040088.html>
5. Криптовалюти та їх місце у фінансовій системі. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/02d193b6b501a0fd82d6798fc841e70b.PDF>

6. Криптовалюта в Україні: really or not? URL: <http://advisortax.org/?p=4766>
7. Офіційний сайт Bitcoin. URL: <https://www.bitcoin.com>
8. Graydon C. What is cryptocurrency? URL: <https://www.ccn.com/cryptocurrency/>
9. Myfin.by: вебсайт. URL: <https://myfin.by/cryptorates>
10. Tarasova T., Usatenko O., Makurin A., Ivanenko V. Accounting and features of mathematical modeling of the system to forecast cryptocurrency exchange rate. *Accounting*. 2020. Vol. 6. No. 3. P. 357–364. DOI: 10.5267/j.ac.2020.1.003

REFERENCES

- Graydon, C. "What is cryptocurrency?" <https://www.ccn.com/cryptocurrency/>
- "Kryptovaliuta v Ukraini: really or not?" [Cryptocurrency in Ukraine: Really or Not?]. <http://advisortax.org/?p=4766>
- "Kryptovaliuty ta yikh miste u finansovii systemi" [Cryptocurrencies and Their Place in the Financial System]. <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/02d193b6b501a0fd82d6798fc841e70b.PDF>
- Korihain, M. V., and Liva, V. R. "Elektronni hroshi: osoblyvosti vykorystannia ta bukhgalterskyi oblik" [E-cash: Features of the Use and Accounting]. *Visnyk Natsionalnoho lisotekhnichnoho universytetu Ukrainy*, no. 22.5 (2012): 241–246.
- Kulish, R., and Slobodeniuk, O. "Yak vesty oblik bitcoini v bukhgalterii: pryklad realnoho biznesu" [How to Keep Records of Bitcoins in Accounting: An Example of Real Business]. *Buhgalter* 911. November 5, 2018. <https://buhgalter911.com/uk/news/news-1040088.html>
- Myfin.by: veb sayt. <https://myfin.by/cryptorates>
- Ofitsiynyi sait Bitcoin. <https://www.bitcoin.com>
- Qassim, A. "Cryptocurrency: Global Accounting Leaders Seek Guidance". Bloomberg BNA. 2020. <https://www.bna.com/cryptocurrency-global-accounting-n57982091448>
- Tarasova, T. et al. "Accounting and features of mathematical modeling of the system to forecast cryptocurrency exchange rate". *Accounting*, vol. 6, no. 3 (2020): 357–364. DOI: 10.5267/j.ac.2020.1.003
- Zheliiuk, T., and Brechko, O. "Vykorystannia kryptovaliuty na rynku platezhiv: novi mozhlyvosti dlia natsionalnykh ekonomik" [The Use of Cryptocurrencies on the Payment Market: New Opportunities for National Economies]. *Visnyk Ternopilskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu*. 2016. <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/14881/1/Желюк%20Т.pdf>